

Krónika

Politikai és irodalmi hetilap.

Felelős szerkesztő: Vermes Ernő.

Szerkesztőség

Tisza Lajos-körút 58.

Megjelenik minden szerdán.

Kiadóhivatal

Tisza Lajos-körút 58.

Szeged, 1919. október 8.

Ára 2 kor.

I. évfolyam, 2. szám.

A mai szám tartalma:

Dr. Kadosa Marcel: Eképen szólt Zaratusztra.

Hilarius: Naplómból.

Nyílt levél dr. Becsey Károlyhoz.

Gyermekleányok veszedelme.

Párbeszéd magammal.

Hajtóvadászat a gondolat-szabadság ellen.

Juhász Gyula: Ének (vers).

Beszélgetés Krausz Simon feljelentőjével.

Tíz millió, melyről nyugtát sem adtak.
Macskokin Kosztáné és a nomán szellemek.

Színház: Shakspeare bukása. — Tiszt urak a zár-dában.

Krónika: Október 6. — Vér és arany. — Régi lányok. — Vastaps. — Rövid hírek a fővárosból.

Eképen szólt Zaratusztra.

— Irta: Dr. Kadosa Marcel. —

A haladó szellemű magyar polgárság tudós és bátor szószólója volt dr. Kadosa Marcel, aki az októberi forradalom legelső óráiban már egy fővárosi lap élén nagyérdékű vezércikkben szólitotta föl a magyar polgárságot, hogy ébredjen és tömörüljön a nemzeti értékek biztosítására. Sajnos, e föl hívás akkor hatás nélkül maradt. Most a mi lapunk hasábjain szólal meg az illusztris publicista, mi szívesen adunk helyet nagyérdékű megnyilatkozásának.

Egy ország csupa szemenszedett angyalokból: ez a mi boldog hazánk Magyarország! Egy vaksi macskakölyök látóképessége elegendő annak az észlelésére, hogy politikai és társadalmi életünk, közgazdaságunk, irodalmunk és sajtónk két évtizedre visszamenőleg ezer kisebb és nagyobb bűnnel van terhelve és nincs egyetlen olyan vétek, amelynek gazdája akadna. Mindenki ártatlan, sőt erényekkel teljes, csupán mások a hibásak mindenben. „Négy hónapi elvonultságom alatt többet tanultam és több dologgal jöttem tisztába — írja a közelmúlt politikai és társadalmi összeroppanásának egyik Sámsonja — mint azelőtt tíz esztendő alatt. És most még inkább igazolva látom politikámat!”

Mindenki igazolva látja a politikáját! Tíz millió lélek között mindenféle jóra, rosszra, okos és bolond dologra, az üdvösségnék és kárhozatnak minden tanítására, minden bölcsességre és minden futóbolondériára akad ember: a statisztikai táblának, ha millió rubrikája volna: egyike se maradna üresen. Azt hiszem, hogy vannak közöttünk tűzímádók is. De széles e hazában nincsen ember

aki érezni tudná és hirdetni merészelné, hogy neki is része van a nagy débacle-ban, hogy ő, személyszerint ő maga bűnös a nagy tragédiában, nem pedig a galileisták, a Tisza Pisták, a szabadkőművesek, az ezerholdasok, a zsidók, a jezsuiták, a szocialisták, az ujságírók, a radikálisok, a tábornokok, a munkapárt, a hadseregszállítók, a bankárok, a gentry, a kormány és nem jut hirtelen eszembe, hogy még kicsoda. Mindenki, csak egyedül én nem. Én! Minden jóságnak, előrelátásnak, bölcsességnek és tudásnak elefántcsontból való tornya: én, én, én.

És az önmegismerésnek ez a hiánya az orvoslásnak legfőbb akadály. Miként az elültetett csicsókából nem hajthat ki pálmásudár, azonképen a hazugságból nem fakadhat üdvösség és boldogság. Tudatosan vagy tudatlanul: mindenki hazudik, aki nem abból indul ki, hogy ő maga a bűnös a drámában és hogy neki magának kell a ruháját megtépnie és a bűnbánás hamujával meghinteni a fejét. Csalódik vagy másokat csal mindenki, aki azt a rettentő képtelenséget elhiszi vagy másokkal elhitei, hogy egy nemzet társadalmának tönkremenésében valamely osztály, rend, faj vagy réteg bűnösebb lehet a többinél. A társadalom egy nagy óceán, amelyből akárhol merítetek és akár gyűszűvel, dézsával vagy százakos hordóval, mindenütt egy és ugyanolyan vegyi összetételű folyadékot fogjátok meríteni. Nincs és soha se volt nemzet, amelynek az arisztokráciája lelkiismeretlen léhűtőkből, munkássága ellenben felelősségtudó férfiakból tellett volna ki. Hogy valahol szolid legyen a parlamenti politika, de unszolid a gazdasági élet, komoly legyen a tudomány, de csélcsap a sajtó, lelkiismeretesek az államférfiak, de aljasak a hivatalnokok: ilyesmit a természet ép úgy képtelen produkálni, mint borjufejű varangyosbékát, vagy krumplitermő fűzfabokrot. A természet törvényei, amelyek a kérlelhetlen egyensúlybahelyeződés irányában dolgoznak, a társadalmi és politikai élet területein sincsenek hatályon kívül helyezve. És itt is a legkisebb ellenállás felé hatnak a szabadon működő erők. Ahol néhány kőfic, pár tucat csirkefogó fel tudja fordítani a társadalom rendjét, ott azok, akik az ellenállásban gyengék vagy gyávák voltak, egy mákszemnyivel se kevésbé bűnösök, mint azok a kapcabetyárok, akik lényegüknek megfelelő irányban fejtették ki erőiket. A korhadt,

pudvás, életerejében megfogyatkozott szervezet szabad prédája a viharoknak és a kukacoknak: ezen lehet siránkozni, de ez nem nagyobb bűne a kukacnak, mint a korhadt szervezetnek.

Igen, ez természettudományi bizonyosságú dolog: egy nemzet munkásai és munkaadói, arisztokratái és cselédei, minden területen egymással szemben álló rétegei, ha egy véletlen alakulat folytán helyet és szerepet cserélhetnének, ezzel semmi lényeges változás nem adódnék. És ha ez szentséges igazság, úgy önként következik belőle, hogy nem az intézményeket, statisztikai számadatokat, fajoknak, osztályoknak egymáshoz való viszonyát és a stallumokban való elhelyeződésük arányszámait kell annak szemmel kísérnie, aki hazáját és nemzetét boldoggá tenni óhajtja, hanem az embereket és az emberek munkáját. És első sorban önmagát és a saját lelkületét. Aki jó hazafi akar lenni, nem a párton, nem a jelvényen, jelszón, csoportosuláson kezdi, hanem önmagán és a saját portáján. Aki szolidaritást akar, legyen szolid, aki becsületes közéletet óhajt, legyen becsületes vagy — amiképen Zaratusztra hirdette: aki azt akarja, hogy jó kormányzata legyen, tartsa rendben a háza táját. "Sem az égben sem a földön nincsen olyan hatalom, amely gyűlölködő, veszekedő, komolyan nem dolgozó, rendet nem becsülő népeknek jólétet és boldogságot tudna biztosítani.

Eképen szólt Zaratusztra!

Ének.

*Az alkony oson már
Fák lombja alól,
A nyár hegedűjén
Ősz bánata szól.*

*Fák lombja alól
Táncolva az ősz jön
S a rőt koszorút
Megrázza a törzsön.*

*Táncolva az ősz jön
S mint felleget a hegyre,
Vállamra borulnak
Az ősz meg az este.
Az ősz meg az este.*

Juhász Gyula.

Nyílt levél dr. Becsey Károlyhoz.

Kedves Barátom!

Magyarország politikusai — azok is, akik ma hatalmon vannak és azok is, akik a hatalom birtokán kívül fáradoznak az országos káosz megfékezésén — ma már az ország utolsó tétjeivel játszanak. Kifogyóban a nemzet minden társadalmi, gazdasági és erkölcsi energiája és nemsokára, elkerülhetetlenül felhangzik a tragikus sikoltás: *Nincs tovább!*

Meg kell ennek történnie? Valóban: menthetetlen minden? Nem! Clemenceau, a világ győzteseinek vezére az európai kontinens ügyeiben, mondotta, hogy nemzeti egység és becsületes demokrácia kell és akkor a hatalmasok és gazdagok szövetsége megmenti ezt a maradék-országot, ezt a halálra sebzett nemzetet a végső elpusztulástól. Miért nem csináljuk hát meg a nemzet politikai, vagy legalább is hazafiui egységét, miért nem erőszakoljuk ki a becsületes demokráciát, a mely nélkül — magunktól is tudjuk — nincs tovább élet a művelt és nagy államok sorában?

Szűk intellektusu vagy fogyatékos felelősség-érzetű, egy másik diktatura szörnyiségével kacérkodó férfiak új nemzeti ellenállásban vannak a világgyőztesek akaratával. Nem az ország, nem a nép, — csak ők és ők sem azért, mert ettől az örület küszöbén tántorgó ellenállástól a jobb béke feltételeit remélhetik!

A hatalom személyi és osztálybirtoklásáról van szó ismét, amint régi jó békeidőkben és a jelszavak, a melyek ország-világgá bocsájtatnak, olyan politikai kijegecesedési folyamatot szolgálnak csupán, a mely a háboru előtti hatalomeloszlást és politikai irányzatot hivatott, még zártabb autokratizmusban, visszaállítani.

Ez az ellenforradalom láthatóan nem a proletárdiktatura ellen keletkezett, hanem valójában az 1918. októberi forradalom legfőbb vívmányai ellen irányul, a hogyan azt legfőbb vezetője és „jogforrása“, a miniszterelnök meg is mondotta, büszkén emlegetvén, hogy ő már a Károlyi-kormány idejében szervezte az ellenforradalmat. Wilson jegyzékei, Franciaország nyilvánított akarata, Anglia hagyományos demokráciája, a magyar kisbirtokos- és munkástársadalom, valamint a városi kispolgár-

ság kívánsága ellenére tehát a magyar junkerizmus bálványát építik újra, mindegy, hogy a jelszavaknak milyen újabb kórusával?

Hogy ez a rendszer nemcsak politikai anakronizmus, de gazdasági képtelenség is, — mindenki tudja. De a háboru s az elvérézéses fegyverszünet által végkimerített s a politikai terror által megjuhászított társadalom csöndes és csak azok hangosak, a kik feltámadásuk létérdekéért küzködnének. A dolgozó magyar kis és középpolgárság, a városok lakossága, a munkásság főként, rettegve várja a bekövetkező éhínséges és megfagyásos telet, de szervezetlenebb és széttagoltabb, mint valaha és *inter plures litigantes tertius gaudet.*

Mindezt csak kevéssé értheti az idegen, alig láthatja a győztes. De miért hallgatnak és maradnak tétlenül azok, akik — sorainkban és véreink között — mindezt tudják és értik? Miért főrr csak a végképen feldult Budapesten a katlan, miért néma az erőtermő vidék és miért csöndesek a leghumánusabb, a legkulturáltabb és legliberálisabb megszállás alatt élő Szegeden azok, akik ugyanigy gondolkoznak? Szeged különösen, ma másodízben mivelhetne országos, talán világpolitikát, ha józan értelme, kiváltságos helyzete, ősi energiája szabadon érvényesül. E város egész iparos és kereskedővilága, munkássága, birtokos kispolgársága a megváltó irányítást várja, nem lévén itt gyökere ma sem a széllé-bélelt nagy-lángi magyar politikának!

Miért hallgatsz, miért vesztegelsz hát Te is, a város vezetésére legjobban hivatott férfiak egyike, kedves Barátom?

Mint régi szegedi ember, mindig figyeltelek és mindig becsütelek. Láttalak az igazi függetlenségi és 48-as tradíciók kemény öre gyanánt a városban és a képviselőházban. Láttalak a társadalmi béke öntudatos és bátor irányítójaként a háboru lappangó válságaiban, de főként láttalak soha nem ingadozó biztonsággal küzdeni az 1918. évi októberi forradalom idején, *biztos elhatároltsággal jobb és bal felé*, benn a Nemzeti Tanácsban, künn a háborgó uccán: egy forradalmár, aki a történetíró higgadtságával halad a barrikádok között előre!

Az első nap óta nem tértél el sem jobbra, sem balra. Megállottál szilárdan a haladó magyar polgári demokrácia gondolata mellett és soha, egy pillanatra sem szédített meg az események láza; sem az egyre szertelenebb munkásmozgalom számuma, sem a lappangó, majd szervezkedő ellenforradalom mértéktelensége. *Sastekintettel állottál őrt a forradalom vívmányainál* és amikor vezetésed alatt az ősi szegedi függetlenségi és 48-as párt néhány hónappal ezelőtt új életre kelt, ez a Lovászy Márton pártjának nyílt programhirdetésével, tehát egy októberi forradalmi vezérférfiui nevével és intencióival történt.

Akkor az a cél lebegett előtted, hogy ez az új életre ébredt legmagyarabb és legpolgárabb párt minden dolgozó szegedi polgárt egyesíteni fog magában. Látod-e, hogy mennyire nem így történt?

Nem tántorodtál meg a proletárdiktatura szörnyű válsága idején sem, akkor, amikor majdnem mindenki gondolkodását elhomályosította a jogos elkeseredés és az érthető gyűlölség-érzés. Többször is vezető sorban ültél egyidőben is ama haladó szellemű és nyakas meggyőződésű polgári férfiak között, akik a hajthatatlan szegedi munkásság vezetőivel tárgyaltak a társadalmi béke és a magyar ügy megmentése érdekében; akkor, amikor már fölrepültek a darutollak a tisztű sapkák szegélyére és Károlyi Gyula tehetetlen és iránytalan reakciója már bontogatta a város társadalmi békéjét, — annak másik oldaláról is. Akkor volt már az, amikor Szegeden polgárnak azt a szót, hogy munkás, nem volt ajánlatos hangosan kiejteni. Te, a Kossuth Lajos, a Petőfi Sándor és az Irányi Dániel nagy erkölcsi hagyatékának becsületes, szerény pecsétörzője *ezt is merted*, sőt ezt is, — és csak ezt — *akartad*. Megértetted az idők szellemét, de nem a szónak mai, konjunkturális értelmében. Ehhez az egyhez nem értettél soha, mert soha nem alkudtál és soha alá nem rendelted tetteidet mások gondolatának és elfogultságának.

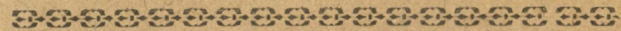
Sokáig és nagyon néztelek. És meggyőződtem róla, — és meggyőződünk róla sokan Szegeden — hogy Te vagy a magyar, Te vagy a polgár, Te vagy a honfiu, e szavak teljességében, *a ki magyar vagy agrárizmus, katolikus vagy klerikalizmus nélkül és polgár vagy a nélkül, vagy országos bankdirektoroktól vagy bankfiskálisoktól*

várnád a politikai kurzus aktualitását. Te vagy tehát a magyar Alföld igazi magyar szülőtte és nem a városi, formalinban konzervált mű-parasztok, Te vagy a Kossuth Lajos örökéletű és nem napi hangosságú magyarsága és nem a csuha szegélycsokoló ultramontán pápizmus politikai kiskorui és Te vagy, ha kell, Habsburgokkal, ha kell, az ördöggel szemben nyakas és öntudatos ellenzéki, nem azok a többiek, a kik minden politikai hatalomnak vagy nyílt vagy titkos támogatói vagy legalább is vétkes passzivitással tűrői voltak. Neked a politika nem volt soha urí huncutság, képviselői mandátum vagy kormány megbízatás — hanem születés, becsület és halál.

Ezért, kedves Barátom, ezért kérdelek a szorongó, féltő, dolgos és európai irányítást váró szegedi magyar nyilvánosság előtt: Mikor töröd meg hallgatásod csöndjét, mikor lépsz elő a sokszinű és akármilyen színű sorokból, mikor állasz élére Szeged város dolgozó, őszintén demokratikus és liberális polgárságának, megértés és társadalmi béke után sóvárgó munkásságának, ezek együttes munkájára, mikor csapsz le a vemhes és renyhe szegedi közélet asztalára és mikor kiáltod el a várva-várt *Utánam*-ot, annak az egyedüli magyar politikának, amelyet vezéred, Lovászy Márton is képvisel s amelyet szemébe mondottál ragyogó szavakkal az akkor hajthatatlan szegedi munkásoknak is Szegeden:

Minden dolgozó, demokrata polgár, minden becsületes munkás fogjon össze és mérje össze fegyverét a reakcióval, akár jobbról, akár balról jön is az, ha dolgozni akar és ha magyar!

Pálos Endre.

A művészet nem utánozza, hanem korrigálja a természetet.

Aristoteles.

*

Mi királyok többnyire sógorok vagyunk, — mondatja Szomory Dezső egy uralkodóval.

*

Akik a költőt üldözik a merészségéért, olyanok, mint akik a pacsirtára haragszanak, mert magasan repül.

*

A forradalmak viharai nem kimélik a forradalmak csalóányait sem.

Hajtóvadászat a gondolatszabadság ellen.

— Titkos kezek fojtogatják a Krónikát. — Rikkancs-diktatura vesztegetéssel. —

A maffia sötét lovagja, aki a büzös tőzeg és kirabolt utasok condraiból rakott tűz mellett őrizte alvó cinkosai álmát, bagoly-huhogást hallatva fölverte a horkoló társakat és a viharos éjszaka sötétjében hajnalra ismét a városba lopta magát. Amint az előre sejthető volt: a szellemi magzat-elhajtók, liliomtiprók és angyalcsinálók előbujtak férges vackaiból és undok varázsszereikkel vetélten akarják világra kényszeríteni a nemsokára megszületendő Igazságot.

Az a vérre és halálra menő sötét elszántság, amely farkasvermek mélyén igéri a párolgó ételt, vérrel szennyezi a hálósobák küszöbét és denevér-lakta pincék sötétjében állítja föl a kereszteket, megfertőzve és ravaszul fölbérelve az ártatlanokat, olyan pokoli ügyességgel dolgozik, hogy imhol cselvetései áldozatául esik minden, ami nem a méregkeverők szándékát és förtelmes vágyakozásait szolgálja.

halált mondott ki megszületése előtt a *Krónikára* is és megakartá fojtani lapunk, mielőtt a közönséghez eljutott volna.

És a gaz terv, felerészben sikerült. A *Krónika* első számát, amely a haladás, becsület és a haza sorsáért mélységesen aggódó magyarság igazságaival indult meg hirdetni az egyetlen üdvözítő hitvallást, a maffia pénzzel, vesztegetéssel és csellel ellopta, eltávolította a közönség elől. Lapunk első számát a könnyen megfélemlíthető kiskoru újság-árusok csak egy napig árulták, mert az orvttamadók pénzzel és fütykössel lestek a gyanutlan gyermekekre és kiszakítva kezeikből sárba taposták a *Krónikát*.

A fölbéreltek kiállított őrszemei e hét szerdáján már lesték a lapot. A budapesti vonat váratlan egy óras késése és a cenzura miatt a szokottnál később kerültek ki e napon az utcára a pesti lapok s így csak a délutáni órákban keztek árusítani a *Krónikát* is. Egy órával az árusítás után már munkában voltak a maffia bérencei és a *Krónika* elsüllyedt, eltűnt a rikkancsoknál. Aki azután kereste, az nem kapott, aki követelte, annak azt mondták, elfogyott.

A titokban és kártékony elvetemültséggel végrehajtott munkát és eredményét másnap vettük észre. Azokat a rikkancsokat, akik bennünket nem ismernek, sorra jártuk és vallasni kezdtük és egy napi kínos és szennyes futkározás, alakoskodás és ravaszkodás után megdönthetetlenül bizonyossá vált: a rikkancsokat megvesztegették, terrorizálták és kényerüktől való megfosztással rémitették meg arra az esetre, ha a *Krónikát* tovább is árulják.

Egy *Juhász* József nevű tizenöt éves rikkancs volt az első, akit vallasóra kaptunk. Hosszu faggatás után elárulta, hogy a *Krónika* huszonöt példányát hazavitte. Kérdésünkre, hogy miért tette, azzal felelt, hogy a többi újságárus is hazavitte a kiadott példányszámokat, mert azt a lapot nem árulják.

Ugyancsak csütörtökön délután *Fülöp* József rikkancs-gyerek panasolta, hogy szerdán este egyik Kölcsey-utcai nagy étteremben a *Krónika* árusításáért felelősségre vonták és a vendéglőből azzal zavarták ki, hogy „zsidó újsággal nem piszkítják be a kezüket“.

E két adat birtokában lapunk munkatársai most már detektív-segédlettel indult el a nyomozást folytatni. Nem volt látható természetesen a lap a *Korzó* kávéház északi oldalán ámuló kirakodó rikkancsnál sem.

— Miért nem árulsz *Krónikát*? — kérdeztük.

— Árulok . . .

— Mennyi pénzt adott az a fekete ruhás ur?

— Nekem? Én nem kaptam. A *Fülöp* kapott.

Tíz koronát.

— *Fülöp*?

— Igen.

Nyomon voltunk. Előkerítettük *Fülöpöt*, akit a lap kiadóhivatala a jutalékon fölül magas hetibérral fogadott föl azzal, hogy a *Krónikán* kívül más lapot nem árulhat. Az előre megrendezett jelenet nem maradt eredménytelen: *Fülöp* vallott és elmondotta, hogy egy ur a színház előtt tíz koronával megvesztegette és nagyobb összeget ígért arra az esetre, ha a lapot nem árulja.

— Különben is, mondotta a titokzatos idegen, azok akik fölfogadtak *csalók és nem fognak téged kifizetni.*

Sulyosabb és megdöbbentőbb adatokkal szolgált a förtelmes aknamunka titkos rugóinak nyilvánvalóságára *K. Marcell* dr. közlése, aki egyik forgalmas utvonalon sarkán egy rokkant ujságárust hallott pörölni a feleségével, amidőn az megfenyegette az asszonyt a *Krónika* árulásáért és az ismeretlen urra való hivatkozással emlékeztette a nőt, *hogy kenyerüket vesztik, ha a kiadott lapok közül nem az Uj Magyarországot kiáltják és kínálják elsősorban.*

Két teljes napon át kellett mászkálni ebben a pizsokban, undor és keserűség feketítette negyvennyolc óránkat, amelyet hasznos és becsületes munkában tölthetünk volna el. De az, amivel az első órákban nyomára jöttünk, csak a ruhánkra fröccsent sár volt ahhoz a mocsártengerhez képest, amely később előttünk elterült.

Megtudtuk, hogy az a sülyesztő, amelyen keresztül a lapunkat eltüntették, terrort, pénzt és galádságot nem kimélve, ugyancsak ilyen ügyesen van beszabályozva a szegedi szociáldemokrata párt hivatalos lapjára, a *Munkára* is és az orvtámadók, a gyávák és bűnösök minden kétségbeesett eszközével bűnöznek azon, hogy e két szegedi lap néma és világtalan maradjon a maga diadalmas igazságaival.

Hogy meddig élér ezeknek az embereknek a keze és a közmondás ellenére milyen távolra terjedő és átható szaga van a pénznek és hogy milyen fékevesztett szilájsággal őrlöngi táncát tovább is ebben az országban és főképpen ebben a legmagyarabb városban a butaság, a legmeggdöbbentőbb bizonyíték erre az, *hogy Juhász Gyulának, az ország élő legnagyobb költőjének legutóbb kiadott verses könyvéből száz példány kelt el és három közismert szegedi könyvkereskedő tanuk előtt jelentette ki, hogy a Juhász verseskönyvét, nem árulja.*

*

Sem a teleplezések kétes pikantériáival nem akartunk kedveskedni az ingyenceknek, sem irtó háborút nem akarunk hirdetni. A minden igaznak, a minden becsületesnek és minden világosságnak ellenségei anyagilag megkárosítottak bennünket, de erkölcsileg csak használtak, mert rut gázságuk

nemtelen bizonyítékát új formájában mutathattuk be azoknak, akik velünk együtt sietnek felragadni a zászlót, melyet hazug jelszavakkal, kacagányba bujtatott hazaárulással forgatnak meg ismét a kuruckodó álmagyaroskodás ismert fertőjében.

A veszteség, mely egyúttal a közönséget is érte, újabb merénylet volt a becsület és igazság ellen. Hogy miért nem jutott el a *Krónika* első száma mindenhol, ahol várták, most már mindenki tudja és *aki résen lesz, nem benniünket, hanem magát, a gondolatot és az igazságot fogja megvédelmezni.*

Bizonyítékok vannak a kezünkben és a becsület és az érdeknélküli harc elpusztíthatatlan és diadalra szepítő fegyvereivel álljuk az orvtámadók és szellemi magzatelhajtók rejtett helyekről csellet vetett támadásait és minden segítségünk: egy haladni akaró, és hazája sorsáért és kulturájáért igazán aggodó város becsületes polgársága és munkássága. A Krónika olvasóinak jóakaratu támogatására apellálunk nehéz küzdelemünkben és kérjük, követeljék a Krónikát minden rikkancstól, minden utcai árustól, minden trafikban.

A láb, mely a sötétben gáncsot vetett, ordasfogóban, a hurok, melyet fejünkre dobtak, széjjelszakítva, a kezünk a torkon van már, egy kevés türelmet, néhány nehéz és fojtott perc még csak és az arc is előfog tűnni a sötétből, amelynek riadt férgei már ijedten menekülnek.

A szavak értéke is nagyon devalválódott. Liberalizmus, demokrácia, hol van ma a régi ércfedezetük?

*

Goethe szerint: több világosságot! A jövő politikája szerint: világosabb többséget!

JUHÁSZ GYULA
UJ KÖNYVE

EZ AZ ÉN VÉREM

amely a költő hetvennél több új versét tartalmazza.

MINDEN KÖNYVÁRUS,
NÁL KAPHATÓ.

ÁRA 6 KORONA.

Beszélgetés Krausz Simon feljelentőjével.

— Az ítélet után sem bízok Krausz Simonban. —

Több mint két héten át foglalkozott a budapesti tőzsdetanács fegyelmi bírósága Verő Arnold tőzsdeügynök feljelentésével, melyben bolsevizmussal vádolta a magyar pénzvilág egyik kimagasló vezetőférfiát, Krausz Simont. A tőzsdetanács határozata — mint ismeretes — úgy szólt, hogy Krausz Simon nem követett el fegyelmileg megtorlandó cselekményt, hanem ellenkezőleg, becsülettel töltötte be az általa vállalt szerepet és közérdekű, hazafias tevékenységet fejtett ki a kommün alatt. Az ítélet általános megelégedést keltett Budapest pénzügyi köreiből, sőt ország-szerte és így Szegeden is, ahol a nagykoncepciójú férfiú ténykedését kellőképpen ismerik és méltányolják. Ily körülmények közt érdekes hírrel szolgál olvasóinak a *Krónika*, amikor közli, hogy Verő Arnold, Krausz Simon feljelentője, napok óta Szegeden tartózkodik. Felkerestem Krausz Simon erkölcsbírját, hogy megkérdezzek tőle egyet-mást a nagy perről és azokról az okokról, melyek őt ismeretes memorandumának benyújtására készítették.

A Tisza-kávéház terrasán akadtam Verőre. Negyven-negyvenöt év körüli, vörös bajuszu, kopasz ur, tipikus börziáner. Első kérésemre élénken szabadkozik, ki akar térni az interjú elől, később azonban engedékenyebb lesz és belemegy az erőszakolt beszélgetésbe. Elmondja, hogy nagyon megviselte a kéthetes tárgyalás és nyomban az ítélet kihirdetése után elutazott Budapestről. Pihenni jött Szegedre, — ugymond — ámde a fekete aktatáska, melyet egész nap a hóna alatt szorongat, szemlátomást rácsafol erre az állítására.

— Tisztán közérdekből és hazaszeretetből cselekedtem, — mondotta azután, amikor rátérünk beszélgetésünk tárgyára, — Krausz Simon nem volt barátom, nem is lehetett ennél fogva ellenségem. A kommünt támogató tőzsdetagok elleni följelentésre azok a szavakkal ki nem fejezhető szenvedések készítettek, melyek sulya alatt a bolsevizmus idején győtrődtem. A Nádor-utca 11. alatt laktam, az egész Lipótváros legveszedelme-

sebb házában, elég, ha annyit mondok, hogy Korvin Ottó, Seidler népbiztos és Janszky Béla műépítész, a hírhedt kommunista lakott benne, az a Janszky, aki büszkén hangoztatta, hogy *ebben a házban született meg a pesti kommunizmus*. Állandóan gyötörtek, gyanúsítottak és fenyegettek, ki akartak forgatni mindenemből, csoda-e hát, ha a rémnapiak elmúltával azok ellen fordultam, akikről alaposan feltételezhettem, hogy támogatták, vagy elősegítették a szovjet garázdálkodását. Huszonnégy tőzsdetag ellen emeltem konkrét vádat, Krausz Simont azonban nem jelentettem fel, csupán kérdést intéztem a tőzsdetanácsához, vajjon bűnös-e az, aki a tanácskormányt támogatta? A bíróság eldöntötte ezt a kérdést, ismétlem, én nem voltam Krausz Simon vádlója.

— Mit szól az ítélethez, mely teljesen rehabilitálja Krausz Simont és kimondja, hogy működése nem kifogásolható, mert minden cselekedetében hazafias motívumok vezették?

— Mint tőzsdetagnak, a tőzsdetanács a legmagasabb fórumom. Természetes, hogy meghajlok ítélete előtt.

— Azt beszéljük, hogy Krausz Simon ellen nem annyira kívülről, mint inkább a Magyar Bank belsejéből indult meg a hajsza, ahol egyes egyének szabad teret reméltek az érvényesülésre, ha Krausz Simont az intézet éléről eltávolították.

— Nem, ez nem igaz.

— Hogyan fogadta a tőzsde az ítéletet?

— Ugy tudom, tőzsdei körökben örömmel fogadták Krausz Simon rehabilitációját.

— Helyesnek tartja, hogy még az ítélet után is egyre gáncoskodnak Krausz Simon ellen és mi a véleménye nélkülözheti-e gazdasági életünk a mai zürzavaros helyzetben ezt a kiváló vezérét?

— Erre a kérdésre a következőket mondhatom: Akik, ha csak színleg is, résztvettek a kommunizmusban, azok kimondhatatlanul nagy előnyben voltak a burzsoáziával szemben. Nem zaklatták, nem kintózták, nem börtönözték be őket. Érthető tehát elkeseredésünk ezek iránt. Ez áll Krausz Simon esetére is. Szabadon járt-kelt, akkor utazott Bécsbe, amikor akart, míg mi állandóan életveszedelemben forogtunk. Csoda-e tehát, ha a „burzsoá“ nem felejt és nem tud még Krausz

Simonnak sem megbocsájtani . . . Ami pedig kérdésének második részét illeti, válaszom csak anynyi, hogy senki sem pótolhatatlan, még Krausz Simon sem. Bizonyos, hogy sehol sem fogják jó szemmel nézni azokat, akárcik legyenek is, akik a bolsevizmusban résztvettek. Krausz Simon védekezése, melynek alapján rehabilitálták, egyébként sok vonatkozásban nem fedi a tényeket. Nem akarom állításait cáfolni, pedig sok esetben megtehetném. Így nem felel még a valóságnak, hogy ő mentette meg a magyar értékeket az elkötyavetyéléstől, mert Sándor Kálmáné, a Pénzüntézet Központ igazgatójává ez az érdem, ő szökött Bécsbe élete kockáztatásával és ő közölte a szovjetkormány gaz tervét Ullmann báróval, akinek közbenjárására azután az ántánt megakadályozta a magyar értékpapírok elharácsolását.

— Most még egy utolsó kérdést. Azt beszélük, hogy a Krausz Simon elleni hajsza szálai Klein Gyulához, a Hitelbank igazgatójához vezetnek. Állítólag ő kezdeményezte és irányította az egész kampányt Krausz Simon ellen. Milyen benyomást tett önre Klein Gyula viselkedése?

— *Klein Gyulát végtelenül elkésérítette, hogy akadtak emberek, akik akkor, amikor minden veszendőben van, sőt az ország sorsa is kockán forog, önző módon csak azon törik a fejüket, hogy lehetne minél több pénzt szerezni. Ezért fordult Krausz Simon ellen. Önzetlenül cselekedett, csakis hazafiassága vezérelte és ha folytatása lesz a Krausz Simon elleni akciónak, úgy egyedül Klein Gyulának van joga hozzá és ő hivatott rá, hogy annak élére álljon.*

Ezzel véget ért a beszélgetés, elbucsuztam Verő urtól, aki távozásomkor még ismételt és nyomatékosan biztosított róla, hogy tisztán hazafias motívumok vezették cselekedetében, semmi érdek, semmi bosszú, csupán hazafiasság és noha vallási viszonyai is immár teljesen rendezettek, mi sem állott és áll távolabb tőle a felekezeti hajszánál.

Elhittem vele, hogy elhiszem neki.

Vermes Ernő.

A tudós száz könyvet olvas és egyet ír. A költő éppen ezt az egyet nem olvassa el.

*

A szerelem és a gyűlölet nővérek. Mikor az egyik meghal, megszületik a másik.

*

A jóság okosság nélkül sántaság mankó nélkül.

*

Platon nem szerette a költőket, mert maga is az volt.

Gyermekleányok veszedelme.

Zanulságos cikk szegedi szülők számára.

Az a beteges, mondhatnánk perverz gyönyörűség, amely eddig az átlagos szereplési vágyakozás keretei között élte ki magát, rabul ejtve a legtisztesebb matronát és a legkifogástalanabb „társaságbelit“ is, a járványszerűség olyan káros és romboló szimptomáival jelentkezik, hogy a legcinikusabb gondolkozó szívet is megremegteti.

Vasárnap délelőtt és főképen délután ismét tíz és tizenkét éves leánygyermeket láttunk ismeretlen címen és ismerős céllal, pörsöllyel a kezükben a Kárász-utcán és a kávéházakban — kacérkodni.

Igy mondjuk, hogy *gyermekleányok* és hangsúlyozzuk, hogy *tíz és tizenkét évesek*, tehát anyakötötte máslisok és tankötelesek, mert az a tény, hogy a jelentkező pubertás eme legveszedelmebb órájában zavarják ki az utcákra és nyilvános helyekre ezeket a *kezdődő-nőket*, legalább is van akkora fontossága, mint az a másik körülmény, hogy mit csinálnak és azt, amit csinálnak, hogyan próbálják és ravaszkodják végig ezek az ártatlan kis fehér ruhás gyermekek.

Engedtessek meg nekünk, hogy súlyosabb mondanivalóinkat elhallgassuk ezuttal és csak annyit jegyezzünk meg, hogy mi láttuk a kis tanköteleseket, amikor a sétáló férfinépet megostromolták. Mennyi volt ebben az ártatlanság közvetlensége és bája és mennyi a fölnöttektől titokban elcsajátított rutin, azt észrevehette az, aki figyelt és megbotránkozva szégyenkezett az apró szájak és szemek öntudatlanul ébredező remegésében és fényességében.

Ezek a gyermekek még igazán ártatlanok és kedvesek, amint kis mellüket felénk feszítik a szűkre szabott fehér és rózsaszínű ruhácskáikban, hanem a fürtelem, az az utcán leskelődik és a csiklandós vágyakozás, az már ott bujkál a libbenő szoknyácskák fodrai között.

Igen, mi néhány érett mosolyt és néhány tudatos női mozdulatot már láttunk a tegnapelőtti napon ismét a tizenkét éveseknél és a pörsölyt csörgető kis kezek manikűrözött női kacsók voltak. Nem rosszneveltség, nem prudéria, nem bájos vagy bájtalan affektálás volt, amit tegnapelőtt láttunk, hanem — *veszedelem*. A koraérettség és a hamar ébredő vágyakozás vörös veszedelme. Ugy gondoljuk, hogy ebben a kérdésben, a gyermeklélek megóvásában egy lehet mindnyájunk politikája.

El az utcáról a gyermekekkel!

Tíz millió, melyről nyugtát sem kértek.

— Szomorú mutató a szovjet gazdálkodásából. —

A szovjet-kormány az ország vérét és aranyát úgy pazarolta el, mint ahogy a nap ontja a sugarait, Kétségtelen, nemzetgazdasági és pénzügyi szakemberek állapították meg, hogy *Kun Béla*ék, szóval nem jellemezhető garázdálkodása nélkül Magyarország ma már az elherdált milliárdokból és az idejében termés-feleslegekből a háborús adósságok egy jó részét kifizethette volna. A történelemben páratlanul álló bűnös pénzpazarlás egyik legjellemzőbb esete az, amelynek sajnós csak szemtanúi voltak, de hivatalos akták róla nem szólnak és ezért a *Krónika* kötelességének tartja, hogy ezt a történelmi eseményt a közvélemény elé állítsa.

A szovjeturalom mézesheteiben történt, amikor *Kunék* azt hazudták, hogy az orosz seregek a Kárpátok alján állanak és az egész világ proletáriátusa a világforradalomra készül, Békéscsabán székelt a 6. hadosztály parancsnoksága *Rab* alezredes vezetésével. A román seregek a Csucsá—Nagyhalmágy—Zámí vonalon állottak meg előnyomulásukban az ántánt parancsára. Szerettek volna előbbre jönni, azonban a vörös sereg ott állott velük szemben és a félrevezetett fiúk abban a hiszemben, hogy az ország területi épségét védik vérük hullásával, erősen tartották a frontot. Az ország népe, egész őszintén bevallhatjuk, nem volt tisztában *Kunék* terveivel, mert ekkor még azt hitte, hogy *Károlyi Mihály* csak azért dobta oda az országot ennek a rablóhársaságnak, mert *Vyx* alezredes jegyzéke az ország újabb megconkítását jelentette. Magyarország azóta elvérzett és ma már tudja, hogy ez volt a világtörténelem leghülyebb és legotrombább hazugsága.

Az aradmegyei, nagyhalmágyi frontot a csabai hadosztály szállta meg, nem elég erővel, de néhány jól fegyverezett zászlóaljjal. A románok egy tapodtat se jöttek előbbre, noha megpróbálták a front egyes részein az előretörést. Nagyobb-szabású hadműveletekbe nem foghattak, mert az ántánt eltiltotta őket a támadástól. *Smuts* tábornok már Budapestre volt jövendő, hogy a szovjet-kormány a semleges zóna megállapításának kérdésében tárgyaljon. Majd csak később lesz megírható, hogy miként történt, de annyi tény, hogy a vörös hadsereg támadásba ment át, azonban oly katasztrófális vereséget szenvedett, hogy a román hadak rövid pár nap alatt Nagyvárad és Arad elé kerültek. A csabai hadosztályparancsnokság fejvesztetten menekülni volt kénytelen. Ez körülbelül 5—6 napi időközben játszódott le.

Az offenzíva második napján 11 tisztet kísérték be a hadosztályparancsnokság székhelyére, akiket a vörös csapatok bizalmi férfiai *ellenforradalmi törekvésekkel* vádoltak meg. A hadügyminisztériumba távirati és telefonjelentés ment erről az eseményről és onnan az az utasítás érkezett, hogy a tisztet Budapestre kell kísérni, mert forradalmi törvényszék elé állítják őket. A hadosztály politikai megbízottja ismerve a tisztet és ismerve a fronton levő csapatok bizalmi férfait, látta, hogy itt alaptalan rágalmakról és vádakról van szó és a leghatározottabban tiltakozott a 11 szerencsétlen ember kiszolgáltatása ellen. Ezt nyíltan meg is mondta *Rab* alezredes, hadosztályparancsnoknak, aki azonban nem volt elég bátor ahhoz, hogy a hadügyminisztériumot a dolgok való állásáról felvilágosítsa.

Közte és a politikai megbízott között heves szócsaták zajlottak le, mert az utóbbi érezte, hogy ha a 11 szerencsétlen tiszt felkerül Budapestre, akkor a sorsuk meg van pecsételve. A főváros lakosságát ekkor már a legörültebb terror demesztette meg. A tuzok szedése kétségbe ejtette Budapest népét. A hadügyek vezetősége irgalmatlan szívvel igyekezett még embervér árán is fegyelmet teremteni az immár teljesen tönkre tett hadsereg maradványában. A csabai hadosztályparancsnok szobájában lejátszódott jelenet egyedül és jobban rávilágít arra az utra, amelyen ennek a szerencsétlen országnak az elmeegógyintézetbe és fegyházakba illő vezetői elindultak, hogy Magyarországot a sir szélére juttassák.

Mikor a politikai megbízott látta, hogy a hadosztályparancsnokot nem tudja meggyőzni, nem tudja megértetni vele, hogy a 11 teljesen ártatlan, alaptalanul rágalmozott és megvádolt tiszt sorsa a hadügyminisztérium politikai osztályában csak halállal végződhet, így szólt:

— Alezredes elvtárs, én életem utolsó lehelletével ellenzem ezeknek az embereknek kiszolgáltatását és inkább magam is öngyilkos leszek, de nem járulok hozzá annak a szörnyű gázságnak a létrehozásához, amely itt készül. Én kereken kijelentem Önnek, hogy én a hadügyi népbiztonságban egyáltalán nem bízom meg többé, mert ennek a népbiztonságnak a vezetése lelkiismeretlen, könnyelmű, bűnös emberek kezébe került, akikre ennek az országnak vérét és pénzét nem szabad rábízni.

— Ugy látszik, elvtárs, Ön nincs eszénél és nem tudja, mit beszél. Ha még egy szót szól,

magam fogom itt önt lelőni! — mondta az alezredes.

— Azt megteheti a parancsnok elvtárs, — válaszolt a politikai megbízott, — ez azonban nem változtat azon a tényen, amely tegnap történt s amiről Önnek nem mertek jelentést tenni. Mielőtt lelőne, vegye tudomásul a következőket:

— A hadosztály gazdasági hivatala, amely eddig 15 millió koronát kapott kiadásai fedezésére, a hadügyi népbiztosságtól újabb 10 millió koronát kért. Az összeg kiutalása telefonbeszélgetés útján történt meg. A népbiztosság illetékes ügyosztályának vezetője azt az utasítást adta, hogy az alezredes elvtárs aláírásával ellátott okmányokkal a gazdasági hivatal egy tisztje és három csendőr utazzék Budapestre és ott a népbiztosságnál a 10 milliót felvehetik. Ezek az emberek három nap előtt felutaztak Budapestre egy mozdonyból és egy kocsiból álló szerelvényen és megjelentek a népbiztosság főpénztáránál. Ott egy fiatalember fogadta őket s amikor megmondták neki jövetelük célját, így szólt:

— Tudok a dologról, azonban valami politikai gyűlésen vannak az osztályvezetők a népbiztos elvtársaknál, a beosztott elvtársak ebéden vannak a népbiztosság földszintjén, én magam vagyok csak a pénztárban, azonban ez nem baj, én is kiadhatom a pénzt — szökött és a csabai pénzátvevő-bizottság elé ezer koronásokban kirakta a 10 milliót egy hosszú asztalra. Azután se szó, se beszéd, miközben a bankjegycsomagokat átolvaszták, eltűnt a szobából. Valószínűleg ő is elment ebédelni. A bizottság várt körülbelül két óra hosszat, ez idő alatt egy lélek se jelentkezett. Az ajtónálló hiába ment többször is az ebédlőbe, hogy visszahívja a pénzt kiadó fiatalembert, az nem volt előkeríthető. A bizottság megunt a dolgot, börtöndökbe csomagolták a 10 milliót s magukkal víve a pénz átvételét elismerő okmányokat is, hazautaztak Békéscsabára. A három csendőrt megérkezésük után 2 óra múlva kiküldték a frontra, azzal az ürüggyel, hogy ellenforradalmi mozgalmat észleltek egyik zászlóaljnál és ennek a szála Nagyhalomgy községben futnak össze, nyomozzanak a polgári lakosság körében. A gazdasági tiszt egy szót se jelentett a történetekről és én, — fejezte be előadását a politikai megbízott, — a Halmágyról visszajött csendőr tisztességének köszönhetem, hogy tudomást szereztem erről a rettenetes és hallatlanul vakmerő és bűnös manipulációról, amit most parancsnok elvtársnak mihez tartás céljából ezennel elmondtam.

Mint említettük, néhány nap múlva a csabai hadosztály is fejesztetten menekült, mert a románok nagy erővel vonultak előre és ennek az eseménynek a nyomai elvesztek abban a bünten-

gerben, amely a magyarországi szovjeturalmat jelenti.

Mai napig sem tudja senki, hogy hova lett ez a tíz millió.

Naplómból.

Nagyon rossz álmom volt az éjjel, valószínűleg sok vezércikket olvastam

ez rontotta el a gyomromat. Ahogy alszom, alszom, egyszer csak jön a postás és egy ajánlott levelet kézbesít, évek óta először. Gondoltam, megnyertem a Nobel-díjat, amelyre évek óta hiába pályázom, (legutóbb, azt hiszem Weisz Manfrédnak adták,) vagy pedig kineveztek jogforrásnak a csendes óceán valamelyik rendes szigetére, ahol szelid vademberek élnek és előbb szépen agyonverik az embert, csak azután eszik meg. A levélben legnagyobb megdöbbenésemre az állt, hogy egyhangulag kigolyózták a Nemzeti és Országos kaszinóból, mert tagsági díjat egyáltalában nem fizettem és egy izben az Andrásy-út valamelyik mellékutcájában letértem a valláserkölcsi alapról. Végem van, gondoltam magamban, hogy fogok én ezután gróf *Berchtold* és báró *Podmaniczky* Frigyes szeme elé kerülni, arról nem is beszélve, hogy a szegedi regatták szó nélkül bojkottálni fognak.

Alig fordultam a szélső baloldalamra, új hírnök jött és pihegve szólt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia kizárt tagjai sorából, mivel ezelőtt huszonöt évvel több helyesírási hibát követtem el a tavaszról szóló dolgozatomban és tavaly ősszel, az októberi forradalom előtt négy héttel az elfekvő akták szerint nem szolgáltam méltóságos uramnak *Ferenczy Zoltánt*, aki Petőfi életrajzát és *Ferenczi Sárít* adta a magyarságnak. Még inkább végem van, gondoltam kétségbeesve és már láttam dr. *Nagy Zoltánt*, amint az irodalmi törvény nevében életfogytiglan elzár a Dugonics Társaságtól.

Végő, de nem utolsó kétségbeesésemben szélső jobboldalamra fordultam, mire villámlás és mennydörgés kíséretében egy égő csipkebokorból a Magyar Irók Nemzeti Szövetségének diszelnöke lépett ki és igazolásra szólított fel, hogy keresztény vagyok-e? Riadtan rohantam leveles ládámhoz, amelynek fiából sorra előkerült (retrospekív sorrendben) egy orvosi bizonyítvány, amely szerint költői működésre alkalmas felsőbbrendű degenerációm van, szabadúszó oklevelem, amely szerint a Tiszát szélteben és hosszában, valamint a háborút és az eddigi forradalmakat szerencsésen átúsztam. A keresztilevelem legalul feküdt, úgy látom, már régebben megkereszteltek. Köszönöm, szólt a méltóságos diszelnök kegyelmesen, önt

ezennel fölveszem a Magyar Írók Nemzeti Szövetségébe.

Hiába tiltakoztam, hogy én egyelőre nem óhajtok élni rendezett felekezeti viszonyaimmal, hiába mondtam, hogy én Szomorj Dezsőt és Szép Ernőt tehetséges kollégáknak tartom, hiába fordultam szélső baloldalra, föl voltam véve és el voltam veszve. Kiss Menyhért kijelentette, hogy imádja a verseimet, Farkas Imre a keblére ölelt, Bónyi Adorján biztosított nagyrabecsüléséről, Bús Fekete László ódát intézett hozzám és P. Ábrám Ernő vezércikkkel tisztelt meg a Nemzeti Újságban. Nagyon, nagyon rossz álmom volt az éjjel . . .

Hilarius.

Párbeszéd magammal.

— Mit szólsz az őszhöz?

— Poétikus. A falevelek sorra lehullanak és a politikusok sorra fölmásznak az ugorkafára.

— És mit szólsz az új pártokhoz?

— A bukott pártok új firmát tesznek föl a boltajtóra. Bent ugyanazt a kéjgázt árulják ugyanazok a csizmadiák.

— És mit szólsz az új szintársulathoz?

— A legnagyobb az egész országban. Egy szerepkörre hat színésze is van, hat szerepkörre pedig nincsen egy se.

— És mit szólsz az új publikumhoz?

— Nagyon követelő. A duplán fölemelt helyéért cserében azt kívánja, hogy dupla vasajtó legyen, ami elé kétszer kitapsolhassa a kedvenceit.

— És mit szólsz a közönség kedvenceihez?

— A közönségnek csak egy kedvence van, több fényűzést ma nem engedhet meg magának. Sugár Gyulát az új publikum még a tavalyitól örökölte, ő a színház legsikkesebb primadonnája.

— De mit szólsz a függetlenségi párthoz?

— Ő hű maradt régi tradícióihoz. Csupán a régi tradíciói lettek hűtelenek hozzá. Egyszerűen elmaradtak.

— És az új pártokhoz mit szólsz?

— Némely busuló kurucok kezdik visszasírni a királyságot, mert most foglalkozás nélkül maradtak. Nehéz annak reszpublikában élni, aki eddig abból élt, hogy Kossuth apánkat meg a 49-es detronizációt emlegette.

— És mit szólsz a keresztényszocializmushoz?

— Azt, hogy gyanuba hozza a kereszténységét. Mert vagy szocializmus a kereszténység, mint ahogy eddig hittük és akkor fölösleges a disztinkció, vagy nem keresztény dolog a szocializmus és akkor minek nevezzük kereszténynek?

— Mit szólsz ahhoz, hogy a sajtót úgy szidták Alsóvároson, mint a bokrot?

— Nem zörög a bokor, ha a szél nem fujja és a sajtó nem szép asszony, akiről jobb, ha nem beszélnek. Eleget beszél a sajtó róluk, mért ne beszéljenek ők is róla. Hiszen éppen azért beszélnek róla, hogy róluk beszéljenek!

— Mit szólsz hozzá, már az aranyszájú Hock János is házaaruló lett?

— Eszembe jut a Tóth Béla tótja. Megy a tót az erdőben a kuruc világban. Egy tábornoknál megkérdik, milyen párti? Kuruc vagyok, feleli. Elverik, mert labancok közé tévedt. Egy másik tábornoknál is megkérdik, milyen párti? Labanc vagyok, feleli. Elverik, mert kurucok közé tévedt. Egy harmadik tábornoknál is megkérdezik. Ne is kérdezzetek — feleli lemondón, csak verjétek el szó nélkül!

— No és?

— No és aki bolond volt októberi forradalmat csinálni, Habsburgokat elkergetni, tűzbe menni, életét kockára tenni, elvekben hinni, igazat hirdetni, azt most sorra veszik. Ne is kérdezzétek, csak verjétek el! Miért nem tanult meg eddig köpenyeg fordítani, két kulacsból inni, az ebadta!

~~~~~

*Kevés bölcsességgel kormányozzák a világot
Hiszen az egészet semmiből teremtették.*

*

*Vannak könyvek, amelyekből semmit se tanulunk,
de mindent megértünk. Ezek a legszebb könyvek.*

Lazarowitz H. Lázár

mező-, erdőgazdasági és egyéb ingatlanok, gépek, magvak és gabonaneműek ügynökségi irodája

SZEGED,
Deák Ferenc-utca 28.

TEMESVÁR,
Szt. György-tér 4

Színház.

Shakspere bukása.

Hauptmann még néha megbukik Berlinben egy egy drámájával (ezek majd száz év múlva kerülnek el hozzánk diadalmasan), de Shaksperet már nem lehet megbuktatni, csak Szegeden, például a *Romeo és Julia* előadásával. A nép egy romlatlan gyermeke a földszinten csalódva sóhajtott a végén: mégis csak jobb darab az az Ocskay brigadéros. Hát még ha a Vasgyárost látta volna, a legszebb magyar hazafias drámát *Almássy* átültetésében, amely elpusztíthatatlan, mint némely szabadalmazott hőentráger.

Szóval Shakspere megbukott. A bukás okai? *Romeo és Julia* (egy vidéki előadás szempontjából) a legnehezebb tragédiája Vilmos mesternek. Vannak, akik nem is tartják az övének, ezek szerint ő csak, magyarán mondvá, átírta egy ismeretlen kortárs librettóját. Bizonyos, hogy a *Romeo és Julia* (1593) a Szentivánéji álom után nem jelent emelkedést a költői pályán, a tragédia tisztán véletleneken mulik, az alakok a kelleténél többet és cifrábban beszélnek, no de ne bántuk Shaksperet, eleget bántotta őt *Voltaire* és *Tolsztoj*, még *Alfred Kerr* is, (állandóan a homályos Williamnak nevezi) arról van szó, hogy színpadi tekintetben is nehéz darab a veronai szerelmesek szomorú játéka.

Juliának tizenégy évesnek kell lenni, egy csitrinek, akiből négy nap, négy éjjel halálosan szerelmes heroina lesz, *Romeo*nak is alig pehelyzik legénytoll az állán, fiatal színészek többnyire gyöngye legények még ahhoz, hogy egy shaksperei hőst ne csak kívülről, de belülről is adjanak. Ehhez élni és élemedni kell, szenvedni, tanulni, eltekintve attól, hogy mindenekelőtt tehetség kell, öcsém, tehetség, magyarul talentum és rendező is kell, aki megtanítja a fiatalságot arra, hogyan kell kimondani *Mercutio* nevét és egyáltalában...

Rendező kell, aki tud és ért és mer és bír. Rendező kell. És dramaturg kell és esztétikus és irodalmi ember, aki különbséget tud tenni reneszansz és rokokó közt, aki a sötétben se és ál-mában se téveszti össze *Birch Pfeiffer Saroltát* *Kaffka Margittal* és mind ez a dramaturg, eszté-

tikus, irodalmár és rendező lehet egy személyben is, sőt kell is, egyszóval és harmadszor is rendező kell. Hogy *Gáspár* László fiatal volt és nem tudott versben beszélni, hogy *Étsy* Emilia tudott versben beszélni és nem *Julia* volt, hanem *Margaréta*, hogy a többiek leginkább ilyen fiatalok voltak és hogy a *Salvini* truppijában volt egyszer egy *Dajka*, egy kómika, akit nem lehet elfelejteni, olyan shakspereien ordináré volt: mindez nem a legfontosabb. Shaksperet pedig adni kell, ám azért *Strindberget* is adni kell. (j.)

*

Tiszt urak a zárdában, ez a darab címe, mai színészek klasszikus operettben, ez lehetett volna az előadása. Az a két balkézpolitika, ahol az egyik balkéz nem tudja, hogy mit csinál a másik, kínos tökéletességgel érvényesül a műsor összeállításban is. Először *Bródy Sándornak* hazug, irodalmiatlan, főbosszantó Szeretője, most ez az operett, amit a proletárdiktatura sajátított ki magának, mert csuhát csufol és iszákos apácát hoz a színpadra, aztán október hatodikára Ocskay brigadéros, amit a sujtásos hazafiság *Rákóczi* gyalázása miatt le akart söpörni a színpadról s éppen a legfájdalmasabb ünnepen hozakodik elő a színház ezzel az álhazafias és álirodalmi darabbal s végül a Vasgyárost is beleférceli az e heti programba. És beszéljünk most a pénteki előadásról? *Viola* Margit immár kétséget kizáróan bebizonyította, hogy semmit se fejlődött azóta, mióta mint meg nem felelő segédsubrett távozott Szegedről. *Torma* Zsigának későn adhatnánk már tanácsokat a helyes éneklésre. *Halmos* Gyula komikus is volt, szerelmes színész is volt, csak baritonista nem akart lenni. A színt és életet *Déry Rózi* képviselte az előadásban. Ha jól figyeltük, még a kórusban a két tenorszólamot összesen hárman énekeltek. A közönség nem akart taposolni, de azért a vasajtó kinyílt. Szünet alatt ledobtak egy kétfillérest a karzatról, erre a vasajton kijött három színész, hogy megnézzze, kinek a fejére esett. A csilláron egy körte nem gyuladt ki, erre megint kijött a vasajton két színész. A zárt-széken két ur elcserélte a kalapját, erre kijött a vasajton négy színésznő. Igazán nem bánjuk, ha vasajtót ilyen forgalmas közlekedési eszközzé teszük, de akkor mászkáljanak rajta, amikor a függöny föl van huzva. Amikor le van eresztve, akkor igazán nem kunszt kijönni rajta, ehhez nem is kell művészet, csak izléstelenség. Izléstelenségre pedig rászoktatja az a színház a közönségét, amelyik a saját színészeit ripacszkodásra akarja nevelni. Ha már művészetet nem kapunk a színház-tól, legalább komolyságot kérünk.

Macsokin Kosztáné és a nomán szellemek.

— Csipicsókát játszanak a fulullágak. —

Féltomály van a szűk szállodai szobában. Az asztalon képek, hét vagy nyolc darab. Az egyik stilizált varangyosbékát ábrázol Ma stiusban, a másikon félrecepott fejű szőke lány, egyik szeme zöld, a másik fekete. Egy nagy vászon. Hét női fej. Azt hinné az ember, hogy a Gyurkovicz lányok, ahogy azt egy kubista festő elképzeli. A többi képek hernyót, szellemet és ehhez hasonlókat ábrázolnak. A képekkel szemben, a diványon idősebb asszony ül. Cigányasszony lehet. Magas, sovány, a fülében nagy aranykarkák. Tarka kendő van a vállán.

Mellette ül Schenk, a kiváló telepátikus mester. Az asszony beszél. Elmondja, hogy az újságban olvasta, hogy Szegedre érkezett a mester, elhozta hát képeit megmutatni.

Schenk mosolyogva bólyogat. Látszik, hogy nem tartja normálisnak az asszonyt.

Megszólítjuk a festőnőt, aki kérdésünkre elmondja, hogy *Macsokin Kosztáné* hívják, 46 esztendő, a Bokor-utca 16 szám alatt lakik. Az ura timár és üldözi őt, mert a szellemekkel társalog és nem keres. A képeket a nomán szellemek parancsára festette. Csak akkor tud festeni, ha a szellemek utasítják. Nománia, — ahogy *Macsokiné* magának elképzeli — olyan nagy, mint az egész világ. Az országnak, amelyet eddig még nem fedeztek fel, olyan nagy a fővárosa, mint amilyen távolság Orsovától Berlinig van. Egy-egy ház ebben a fővárosban sokkal nagyobb, mint maga Szeged városa.

— Honnan tudja? — kérdeztük.

— A szellemek mondták. Már gyerekkoromban beszéltem velük. Akkor tanultam meg csipicsókát játszani is. — Csipicsókát? . . .

— Persze! A szellemek nagyon gyerekesek. Mindig játszanak.

Az egyik képen betűk látszanak.

— Mi van erre a képre írva? — kérdezzük.

Az asszony kibetűli:

Emberiségek voltunk,
most szellemek, ilyenek
a nomán madár szellemek.

Felesleges külön megemlíteni, hogy nománul a szellemet egy „1^a”-l írják, azt se kell külön megjegyezni, hogy az S-betűt 3-nek festette a nomán szellemek hatása alatt *Macsokin Kosztáné*.

Az asztalon füzetek is vannak. A jó asszony azt állítja, hogy a szellemek parancsára ő írta tele az irkákat. Szerinte német gvorsírás van a füzetekben. Szerintünk számárságok vannak benne.

— Szokót-e olvasni? — adjuk fel a kérdést.

— Szoktam, — válaszolja — de ilyen dolgokról nem.

Előre parirozott az asszony, nehogy azt gondolják, hogy olvasott a nemlétező nománokról.

A képek árát kérdezzük. Nem tudom mit kérjek értük, mondja.

Biztatjuk, hogy kérdezze meg a szellemet. Kisül, hogy nem kell megkérdeznie, jogában áll anélkül eladni.

*

Schenk mester már unja a művésznőt, akinek sehogysémi akarják megsugni a szellemek, hogy távozhat. Végre mentő ötlete támadt a mesternek. Másnap délutánra oda-rendeli *Macsokiné*-t, aki pontosan megjelenik. Schenk már régen elutazott a városból, de az asszony a szálloda előtt strázsál és várja.

Vajjon mikor parancsolják el onnan a szellemek.

Krónika.

Október 6.

Férfiak ünnepe: halálba bátran, büszkén menő férfiaké. Magyarok ünnepe: mártír, szegény, levert magyaroké. Sajnos, a sajtó néhány férfias igazságu, keserű hangján, egy emberének régi patoszu beszédén kívül, no meg azon kívül, hogy a templomban mise volt, az iskolában szünet: semmi más nem jelentette a régi nemzeti ünnep ma százasorosan aktuális jelenvalóságát. A Habsburgokat szerencsésen detronizáltuk újra, de mintha némelyek a régi trónra akarnak tenni az új zsarnokot. A színház is parádézott, hogy el ne feledjük: üres ház előtt az agyonjártott, átjártott kártyával, a színhagyott Ocskay brigadérossal. Ez valóban gyászest volt: néhol komikus csetlés-botlással. A vértanukra mondott tiráda után az utolsó folyónásban semmi taps. Hiszen nem is a taps a fontos, de a lélek, amely hiányzott az előadásból. Csak rutin, rutin és még sokszor az se.

A magyarság tomlője új bort vár, új művészetet, új erőt, új életet. Tengés, lézengés helyett alkotó és teremtő munkát. Az októberi szüreten ma csak szavakat puffogatnak a magyar politika csőszei, azokat is rozsdás, csorba flintákból puffogtatják.

A Krónika megjelenési idejét technikai okokból szerdáról keddre helyeztük át és így legközelebbi számunk kedden, október 14-én fog megjelenni.

Vér és arany. Egy pesti újságíró leleplezi a forradalmat, amely vesztegetett. Pontos adatokkal szolgál, mennyi pénzt vett föl *Móricz Zsigmond*, *Szabó Dezső*, hogy csak a legkülömb magyar írói neveket említsük. Hallatlan, gondolja magában és mondja is hangosan a jámbor nyárspolgár, aki tisztességben és lánckereskedésben öszült meg a háboruban és a forradalomban, mialatt *Ady* Endre elpusztult és *Móricz Zsigmond* fogságba jutott. Valóban hallatlan. Mert miért kaptak ezeket a pénzeket *Móricz Zsigmondék*, *Szabó Dezsőék*? Talán kijárásért, talán szállítasért, talán halgatásért vagy vesztegetésért? Dehogy! Regényekért, novellákért, irodalomért, amely több dicsőséget és értéket jelent a magyarságnak, hogysé az azt pénzzel meg lehetne fizetni. És mennyit kaptak? Néhány ezrest vagy százast mindössze, annyit, amennyit egy jó üzleten jó konjunktúra mellett egy óra alatt lehet keresni. Hallatlan! Igen, az a hallatlan, hogy eddig az idegekkel, az agyukkal, az életükkel fizettek rá teremtő magyar géniuszok arra, hogy a magyar ugaron európai irodalmat csináltak.

Régi lányok. Riportunk a régi Szegedről szokatlan érdeklődést keltett öreg szegedi magyarok körében. Többen jöttek hozzánk és új adatokat hoztak *Petőfi Zoltán* szegedi dolgairól. Így *Terescsényi Gyula* bátyánk, régi íróember, aki az iskolában egy padban ült *Zoltánnal*, elküldötte az az esztendei évvégi értesítőt, amely szerint: *Petőfi Zoltán* elmaradt. Megtudjuk innen, hogy dr.

Eisenstein Jakab és Löw Tivadar is osztálytársai voltak Zoltánkának, valamint hogy tanárai között volt *Csaplár Benedek* és *Budaváry József*. De megtudtuk Terescsényi Gyula adataiból azt, ami nekünk ma a legérdekesebb és legfontosabb: kikbe volt szerelmes Szegeden Petőfi Zoltán? Hát biz ő csak a legszebb lányokat tüntette ki szive vonzalmával, *Kocsisovszky Jusztin* színigazgató Borcsa lányát, *Klivinyi Liszkát* és barátnéját említik imádottjai elég gazdag sorában. Utoljára maradt *Beleznay Katica*, egy gyönyörű kóristalány, aki a Palatinus-kávéházzal szemben lakott. Vele egy időben tűnt el Zoltánka városunkból. No és még mindig hátra van S. M. (Mili, Emilia) kisasszony, akihez verset írt az apja modorában. Ugy látszik, ez a hölgy marad ebben a változatos, régi szegedi bidermájer-regényben a szép ismeretlen!

Vastaps. A kárpit lefordul, ahogy Kisfaludyék írták és tapsra ez ott fönn elég Gyér taps száll onnan felülről. a szegedi Weidinger bácsi nagyon öreg lehet már, vagy talán el is aludt, annyiszor látta a darabot. A kárpit tehát lefordult, a földszint megfordul és gukkerezni kezd. De ekkor, a vasfüggöny alán vörös fény gyúl ki, olyan vörös, amelytől a bikák megvadulnak. Ez a vörös fény vörös

posztó gyanánt szolgál, mire fönn a taps-új erőre kap A zöld fényre még erősebben reagálnak, a fehér fénytől a földszint is el van ragadtatva és tapsba kezd. Mire a nemzet összes színeit sorban kigyújtják, a lelkesedés lángja is felgyullad és a taps, hogy úgy mondjam, futótűzként terjed el a gyér számú nézők terén. Erre a vasfüggöny nyilni kezd, szerényen, titokban, mint az ibolya a zöldben, erre a taps orkánna dagad, a tenyerek is megdagadnak, a szívek és a padló dobogni kezdenek, némelyek dohognak, mire a vasajtó egészen kinyílik, mint az aloévirág, de az száz évben nyílik egyszer, ez pedig immár esténkint kétszer és a rivalda és rivalgás fényében megjelenik az isteni *Viola* vagy az imádott *Sugár*, mire a taps mit mondjak, kulminál, az ügyelő-illuminál és a kritikus indignálódik. A vastaps a régi jó világban, középkori legendák szerint tíz pengő forintot jelentett az igazgató urnak. Most ingyen adják a vastapsot. Ez az egyetlen dolog a világon, amelyet nem kell megfizetni. Kár, hogy csak a színházban van vasajtó, ezt az ingyen szórakozást szépen be lehetne vezetni a téli estéken, otthon, barátságosan, hideg szobánkban.

Rövid hírek a fővárosból. Pesten nem maradt fakerítés. Pesten hét fillér a korona. Pesten huszonkilenc polgári párt van. Pesten százhatvan a szalonna. Pesten hatszáz a fizetés. Pest mellett van Sukorópátka. Pesten huszonnégy a liszt.

Kiadótulajdonos:
KRÓNIKA LAPVÁLLALAT.

Rosmann Dávid

szücsmester Szeged, Kárász-u. 5.

Szörme kabátok és garnitúr modellek megérkeztek.

Átalakítások a modellek után készülnek.

Arany karika-, pecsét-, monogrammos és briliáns-gyűrűt közvetlenül a készítőnél rendelje meg.

Órás és ékszer-javító-műhely

Gáspár (Grosz) Ferenc

Kölcsey-u. ca 2. szám. — Közvetlen Gotschall-fodrász mellett.

Elsőrendű női divatszalon

Takar-ktár-utca 1. szám.

Angol és francia munkákat legújabb divatfazon szerint elvállalás azt pontosan és méltányos áron készíti el. **BOROS** és **DUDÁS** női divatszalon.

Royal Apolló

Mozi Varieté Színház

Gizella-tér.

Csak hét napig! Szerdán és csütörtökön!

Szegeden még nem látott attrakciók!!

XALL mester, a citromos ember.

L. Aradi Böske kuplé énekesnő

Mezei Dezső groteszk-komikus.

A köz-kedvelt **Máté-pár** s a többi művész fellépte.

Új sláger bohózat:

A hordár, mint színész

és az új kísérő varieté és mozi-műsor.

Péntektől kezdve szenzációs új műsor.

Vécsy György

Áruforgalmi

Részvénytársaság

Szeged, Zrínyi-utca 5.

Vénig Gyula divatcipők készítője

Szeged, Gizella-tér 3.

VIRÁG és KÉP.

A szegedi talentumos festők képei vannak kiállítva a „**VIRÁGHÁZ**” Széchenyi-t. 5. virágcsarnokában, hol a virágkerítészet remekei környezetben megtekinthetők díjtalanul

Biztos eredménnyel jár minden jó hirdetés.

Hirdessen a Krónikában!

Horváth Imre

Elsőrendű sevró cipői a legnagyobb elismerésben részesülnek. Mérték utáni megrendeléseket pontosan és jutányosan készít. Korona-utca 15. és Valéria-tér 10. (Bokor palota).

Uj női fodrászat.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy manikűr és uri fodrászüzletemet **hölgy-odrászattal** kibővítettem, bejárattal :: a Kigyó-utcánál :::

Talpay Mihály, uri és női fodrász.

Feketesas- és Kigyó-utca sarok. Keleti palota.

SZEMERE A.

paprika, termények és gyarmat-árukhkek kivitele és behozatala.
Kigyó- és Feketesas-utca
SZEGED, sarkán Telefon: 10-90.

Garai Tibor

művész-nök-iparművész,
Deák Ferenc-utca 28. Telef. 11-12.

Egyleti és sportjelvények. —
Rajzok díjmentesen.

Gummbélyegzők 24 órán belül
készülnek.

Szövetek, zefirek parketek,
h a r i s n y a k és pamutfélék
nagy választékban, olcsón kaphatók

Barbul János

divatáruházában, Feketesas-utca 16.

Tóth Testvérek

Elsőrendű cipészete, Püspök-
tér és Mérey-utca sarkán.
Hibás lábakra nagy gond fordítanak.
Kérjük kirakatunk megtekintését

Megnyit a

„Gambrius-Büffe“

Keleti-palota. Telefon: 836.

Minden időben nagy választékban
hídég tízóraik, uzsonnák és vacsorák,
főlvágottak, szendvichek, szárnyasok,
gyümölcsök, színház előtti és utáni
vacsorák. (Gambrius-menük 12 K).
Állandóan jégbehűtött italok. Szolid,
tisza és figyelmes kiszolgálás....

Korzó-Mozi R.-J.

Igazgató: Vass Sándor.
Telefon: Igazgatóság 455. Pénztár 11-85.

Október-13. és 14-én este 9 órakor

„GÖNDÖR“

a csodálatos telephathiai
fenomén művészestéi...

Október 16., 17., 18. és 19-én:

A Cinabár..

(Küzdelem a bányaért..)

Attrakciós amerikai kalandor dráma
IV. és V. része 4 felvonásban. . . .

Előadások hétköznapokon 5, 7 és 9,
vasár. és ünnepnap 1/24, 5, 7 és 9 óra.

Müller és Társa

bank- és váltóüzlet

Szeged, Dugonics-tér 11. szám.
(Müller-ház.)

Telefon: 10-20.

Földes Zoltán

**férfi- és gyermek-
ruha nagyaruháza**

Kállay Albert- (Hid) utca 6. sz.

Lacza Kozma

divatáruháza Szeged, Tisza L.-kört,
Ottovay-vask. ház. Püspök-t. szemben
**szövetek, zefirek, vásznak, barchet,
selyemtelkendők nagy választékban**

Cipőfogyasztók figyelmébe!

Cipők minden fazonban, kiváló minőségben, nagy választékban,
jutányos árban kaphatók **CSIPEI SÁNDOR** cipész-nél Gizella-tér 4.

Lusztig Imre

kötött és szövött áru
különlegességek.

Jóminőségű zseb- és karórák

ingaórák, finom precíziós órák és ékszer-
szerek, kaphatók **BRAUSWETTER**
JÁNOSNÁL Iskola-utca 23. — Tört
aranyat beváltak. Jobb minőségű
órák javítását elvállalom.

Utazási igazolványba

való fényképek fél óra alatt készülnek
Simonyi fényképésznél
Korzó-kávéház mellett. Somogyi-u. 24

Elismerten legjobb hatásu az

ERDEI IBOLYA KRÉM ==
ERDEI IBOLYA SZAPPAN
ERDEI IBOLYA PUDER ==

Kapható a **MEGVÁLTÓ**
gyógyszertárban Hid-utca.

Babos Árpád

speci. lista órásmester

óra-, ékszerraktár és javító műhely
Oroszlán-utca 21.

Óreg és törött aranyat vesz a legmagasabb áron.

Női kalapokban

választék, bársony voullor, alakítások
legújabb formában készülnek. Szőr-
mében mindennemű alakítást vállalok

RODE IMRÉNÉ

Horváth Mihály-utca 7.

SZALAY-féle kölcsönkönyvtár

Kigyó-utca 1.

Az összes világirodalmi, modern és
tudományos, régi és új művek könyv-
tára. Előfizetés havonta 10 korona.

PARAL-BÜFFÉ

SZÉCHÉNYI-TÉR 5. SZ.

Ékszerkészítő és órajavitó

műhelyt rendeztem be **Széchenyi-tér 9.** Korzó Mozi házában

A legmodernebb s a mai kornak megfelelő mester
munkák készülnek Szegeden legtöbb szakmunkást
foglalkoztató, kiválóan berendezett, figyelmet
érdemlő, nagy műhelyemben. Tervrajz szerint
elvállalok minden új ékszermunkát s régi ékszerek
átalakítását. Karikagyűrűk legolcsóbban készülnek,
műhelyemben előállítva.

Deutsch Imre.

Tört aranyat, zálogjegyet legmagasabb árban veszek.

Belvárosi illatszertár.

Kiss D. palota, Tóth Deferrel szemben

Valódi Cotty, D'orsay Houbigant,
Arys, Gueldy és Roger—Gallet-léle
parfümök kimérve és eredeti üve-
gekben. Houbigant-féle **pouderek**
minden színben és illatban. Roger—
Gallet-féle **fogkréme** és **s appa-**
nok az összes francia körömápoló
szerek. **Borotv** és **manicűr-kész-**
letek izléses kivitelben. **Hajviz,**
Menthol szájviz, eredeti kölni
vizek, mindezekből dus választék.

A Szegedi Cipőgyár Szövetkezet

belvárosi üzletében (Rudolf-tér 6., tel. 12-17.)
térli-, női- és gyermekcipők
kaphatók. **Mértékszerinti rende-**
lések a gyár Római-körút 21. alatti
(tel. 255.) üzemirodájában felvétetnek
lufányos, szolid és gyors kiszolgálás.

**Selymek, szövetek,
zefirek, vásznak
és női divatcikkek**

legolcsóbb bevásárlási forrás

Ketting János

divatáruháza, Kigyó-utca 2.

Irodalmi, zenei újdonságok. Írószerek, diva-
tos levélpapírok. Mindenféle nyomtatványok
Várnay L. könyvkereskedésében és könyvnyomdájában Szeged.